

הבינוניות הישראלית. צמח כמצפון הספרדי של הליברלים, והשכיל לטפס למעלה ולהשתלב בצמרת. הוא הולך בין הטיפות, בלי להירטב. אינו מנהל קרבות פנים-אל-פנים, ובכל זאת נע תמיד קדימה. כמי שגדל במישפחה של פולי-טיקאים עוד המדרור הישן, יש בו רצינות. הוא שומר על מוצא פיו. דיסקרטי מאוד, אינו מגלה סודות ואינו לו החול-שה הכוללת ביותר אצל הפוליטיקאי הישראלי. אין הוא רץ מיד לעיתונות.

כוחו של משה ניסים במפלגה הליברלית מונה 11 אחוז מהצירים בלבד. חבר-מפלגה אומר שלניסים יש אמביציות סמויות להיות מנהיג ה-מיפלגה, ועיניו נשאות לפיסגה.

על פני השטח נראה כאילו המאבק במפלגה הוא בין קבוצת שריר ופת לבין קבוצת מודעי. לכן, כמועמד פשרה, מוצא ניסים את עצמו תמיד בצד מרת. אך אחד הליברלים אומר: "שריר ופת הם רק הפאסאדה. המאבק האמיתי

משה ניסים זהו, הוא פועל לאט, בסבלנות, ואין ספק שהוא אוגר כוח

— אך הסמוי — הוא בין מודעי לניסים: מי יהיה יושב-ראש המפלגה הליברלית? בדרכו פועל ניסים לאט, בסבלנות. אין ספק שהיום, כשר-האוצר, הוא אוגר כוח ובכוח היום יקרא תיגר על האיש מס' 1 במפלגה, מודעי.

חברים במפלגה אומרים ששריר ופת מרבים להתייעץ בו. הם נוטים אומנם להציג עמדה של זילזול בכוחו, אך מאחורי כל המיתקפה על מודעי עומד השכל של ניסים, ולא האצבעות של שריר.

במפלגה מעריכים שבכחירות לראשות הרשימה לכנסת יתמודד ניסים עם מודעי. מס' 2 הנצחי ינסה להרויח כוח שהוא מס' 1. רבים מאמינים שיצליח.

את דרכו הפוליטית בנה ניסים בנאמנות לבוסים. הוא היה ביחסים טובים עם שימחה ארליך, ועמד בראש הכוח שהגן על ארליך במשך שנים. ככל שארליך נחלש — ניסים התחזק.

אריה דולצין אמר פעם עליו שהנאמנות שלו לרת ולתנועת החרות היא מעל לכל נאמנות אחרת. במפלגה קוראים לו "החרותניק של הליברלים".

ניסים מקובל על חברי תנועת-החרות, ואף היה מקורב למנחם בגין, שסמך על עליו והתייעץ עימו רבות. ניסים הוא גם די-מינו של יצחק שמיר, והיום הוא יכול, כשקט גמור, לפי אופיו, להיות גם די-מינו של שימחה פרס. הוא לויאל לממונים עליו. אחד מחבריו הכנסת של המערך אמר עליו שבהיותו מעין יועץ כביר ונאמן, עוד ימצא שנים רבות קרוב למקום שבו יוכרעו דברים. בפוליטיקה הישראלית, ובעיני קר בליכוד, שבה הכל מנטרלים את הכל, הבינוניות השקטה של ניסים תעלה ותצמח.

כאישי-מפלגה וכפוליטיקאי מיומן, הוא מכיר את המישחק של מינויים פוליטיים. כבר השבוע מינה את עורך-הדיון גבי לוי כראש הציגות הכלכלית באמריקה. למנחם סבידור נתן את בנק יחב.

אך גם במינויים פוליטיים הוא זהיר. הוא ימנה רק אנשים מקורבים באמת, שהלכו איתו במשך שנים. עם גבי לוי הוא בקישור-עבודה וזו יותר מ-20 שנים. שלא כמו שרים אחרים בליכוד, המכניסים את מקורביהם לעמדות-כוח, ואלה מחליפים אחר-כך בוסים, יודע ניסים שמינויים פוליטיים הם כוח, אך לא כוח שאפשר לנצל אותו בלי חשבון אמיתי.

במדינה

עיתונות

ילד מחוץ לנשואין

האם כתבה בלה אלמוג שעל רבקה מיכאלי היה לבצע הפלה?

ביום הראשון בבוקר הסתובבה העיתונאית-עורכת בלה אלמוג במערך כת ידיעות אחרונות, ששכל המבטים מופנים אליה ופה ושם נשמעו לעברה הערות כמו "אנחנו מקווים ששינית את דיעותיך מאז..." או "בלה, ככה חושבת אשה מודרנית?"

הדיעות המיוחסות לבלה אלמוג נמסרו לקהל קוראי העיתון חדשות בראיון שערכה העיתונאית שרית ישר לוי עם ריבקה'לה מיכאלי ביום השישי. בראיון סיפרה מיכאלי, בין השאר: "הרשימה המעליבה היחידה התפרסמה בידיעות-אחרונות. בלה אלמוג כתבה אותה תחת הכותרת, לא כל תינוק מלך, ובגוף הכתבה היא טענה שאני לא יכולה להגיש את התוכנית לעקרת-הבית. מכיוון שאני אמא לא-נשואה". עוד סיפרה מיכאלי לשרית ישר כי לפני חצי שנה הלכה עם בנה יונתן לסרט, ובשורה שלפניה ישבה בלה אלמוג. "אמרת לי לה, סיפרה מיכאלי, 'זה הילד שהיה עדיף בעיניך שאעשה הפלה ולא אלך אותו'! שורות אלה הובלטו בגוף הראיון.

לא כבוד, לא בושה. בלה אלמוג רתחה מועם. היא ניסתה להתקשר עם שרית ישר לוי ועם עורך-החדשות, השאירה להם בקשה להתקשר עימה, אבל לא נענתה. כבר ביום הראשון בבוקר מסר שליח מיוחד מיכתב מטעם עורך-הדיון לויס קליין, העורך, ולשרית ישר לוי, התובע מהם התנצלות, שת-פרסם בהבלטה ראוייה כעמוד הראיון נות של ישר לוי בגליון היום השישי הקרוב.

במרכז המריבה עומד ילדה של רבקה'לה מיכאלי, יונתן, שגולד בסוף 1967, כמה חודשים לפני שנישאה לאביו. במאמר שפירסמה אז בלה אלמוג, תחת הכותרת "כל תינוק — מלך", כתבה: "אם נצבר מריבקה מיכאלי להינשא, בשל סיבות שונות — הרי שלא לנו להתערב בשיקוליה. ואם החליטה מה שהחליטה, היא רק ראויה לאהדה, על שצאצה את הכוח להחליט כך. האהבה — כשהיא מנצחת — עושה את עולמנו ליפה יותר, מאושר יותר. אבל מכאן ועד למקהלת-השבח הלאומית — עדיין רחוקה הדרך". ובהמשך: "איך אומר טוביה? ללדת ילד מחוץ לנישואין זו לא בושה — אבל גם כבוד גדול לא".

עונת המלפפונים. אלמוג טוענת כי נכתבו עליה דברים רבים במשך השנים, והיא מעולם לא הגיבה. הפעם מייחסים לה דיעות של העיתון המודעי, מעמידים אותה כאור שלילי וריאקציוני, והיא עומדת על זכותה להתנצלות גדולה ונבוללת, או שתגיש תביעה מישפטית נגד מי שפירסם את הדברים מבלי לכדקם.

הסיפור רק מתחיל. ככה זה בעונת-המלפפונים — העיתונאים מייצרים את החרשות בעצמם. תחילה מראיינים אחד את השני, ואחר-כך מגישים תביעות מישפטיות.

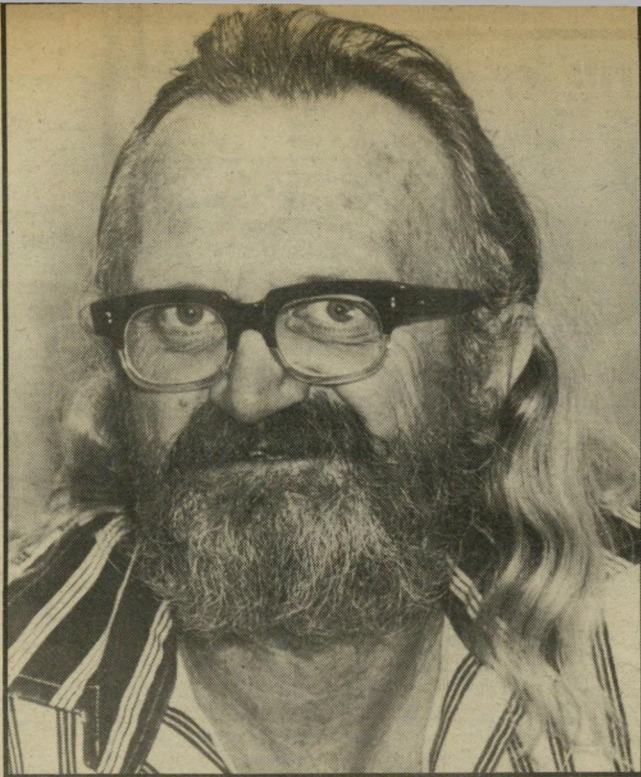
חוק

"האסורים במגע"

האם ויאילו השילטונות להדריך את האזרח כיצד לא יעבור על החוק החדש?

המחוקק היה צריך לחזות אפשרות כזו מראש.

יום אחד בלבר אחרי שהתקבל ב-כנסת, בקריאה שלישית, התיקון ל-

פעיל שייק

"אני עלול להיתבע לדין..."

לפעול במיסגרת החוק הקיים... קל וחומר לגבי הצעת חוק שטרם בא לעולם.

כעת, משנתקבל החוק, בשבוע ש-עבר, חוזר שייק ורורש: "אני מבקש לספק לי לאלתר רשימה של אנשי-אש"ף בישראל גופא, כשטחים הכבד שיש ובחול, שאסור לי להיפגש איתם. אני מקווה שלא תפגעו יותר מדי בחוג ידידי".

"אם לא תוכלו לספק לי רשימה

פקודה למניעת טרור, — או, במילים נכונות יותר: "חוק איסור מיפגשי-השלום" — הגיעה ללישכותיהם של ראשי-הממשלה, ארבעה שרים והיועץ המישפטי לממשלה פנייתו של האזרח הת-לאכיבי ישעיהו-תומא שייק.

בקשתו של שייק היתה פשוטה: הוא רוצה לקבל לידיו את רשימת האנשים, הפסולים כמגע. אין זה מקובל. אם במיקרה אפגש עם אדם, שלפי הגדרת הממונים

ברנית מיכאלי

עדיף בעיניך שאעשה הפלה..."

עיתונאית אלמוג

"אז לא בושה, אבל..."

כזאת — אנא הורוני כיצד אוכל להיזהר שלא לעבור על החוק; האם עלי לנתק כל מגע עם כל אדם, רק משום שהוא ערבי?"

להפוך לחיות. בקשתו התמימה של האזרח שייק חושפת את האבסורד העמוק הטמון בחוק הנמהר. פנייתו לשילטונות אינה הטרדה קטנונית, אלא נוגעת לזכות אזרחית בסיסית —

זכותו של אזרח שלא להיכשל בעבירה פלילית. "החוק עלול לסכן את חרף תי האישית, בעצם המגע עם אדם שהוגדר על-ידי מערכת-הביטחון כאיש-אש"ף, מבלי שאני ידעתי על כך!"

כי לשי"ק יש בהחלט מה לחשוש מפני החוק. מזה שנים הוא פעיל באירגונים של זכויות-האדם, מיעץ לסרבני-מילחמה מטעמי-מצפון, מחלק כרוזים נגד השימוש בכורים גרעיניים,

על החקירה והתביעה הינו. איש אש"ף, אני עלול להיתבע לדין. על כן עלי לרדת מראש עם מי אני נפגש ומה הגדרתו אצלם, הסביר שייק בפנייתו. כבר לפני חצי שנה, בזמן הדיונים הראשונים על החוק, פנה שייק בעניין זה אל ראש-הממשלה, שרי המישפטים, הביטחון, המישטרה, הפנים והיועץ המישפטי.

רוב המכותבים לא ענו לו כלל. מי לישכת שרה-הביטחון יצאה אז התשובה: "נתבקשנו לאשר קבלת מיכתבך... תשובה עניינית הועברה אליך על-ידי היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר".

ואכן, תשובתו של היועץ ראו היתה עניינית — ומעניינת. ניכר בה כי מחברה נמצא במצוקה. אין אנו נוהגים לייעץ אלא לגופים ציבוריים, ואין זה מקובל שנודריך אדם פרטי כיצד עליו

מטיף לאורח חיים טיבעוני, משתתף בהפגנות פוליטיות של השמאל. "יש לי הרבה חברים ערבים", הוא אומר, "ואני נוהג לשוחח איתם, כמו עם כל חברי, על כל מיני בעיות — שלהם, שלי, של החברה. לפעמים אני גם עובר איתם, כמו במחנה-העבודה הבינלאומי, שהיה השבוע ביפו. כן, בעבר היו לי מגעים-מך-הסוג האסור. היה לי פעם חבר, המשורר פאוזי אל-אסמר, שבשנות ה-60 ישב שלוש שנים במעצר מינהלי. האם היום היו מפלילים אותי על חברות כזו? באותן שנים שימשתי כמזכיר הליגה לזכויות האדם והאזרח, והכרתי בחיפה, בחליסה, מישפחה שהגיעה עד פת-לחס. ניסיתי לעזור להם כמיטב יכולתי. ידעתי שאבי המישפחה היה עצור מינהלי, וזה לא הפריע לי כלל. האם היום, במיקרה רומה, היה עלי להימנע מכל מגע עם המישפחה? לפי החוק הזה אנחנו צריכים להיפוך לחיות. ללכת ברחוב מבלי להביט ימינה או שמאלה, מבלי להתייחס למה שקורה מסביב. אפילו אם מישוה צונח לידנו על המידרכה."

רשימה הפוכה. שייק הוא נצר לשושלת-רבנים הונגרית ארוכה. בשם המישפחה המיוחד (ראשי תיבות של "שלום, יושר, קדושה") וזה אחד מ-אבות המישפחה מירי הקיסר ההבסי בורגי בווינה יוסף ה-2, לפני 250 שנה. הרב שלמה אליעזר שייק, מניו-יורק, המתחזה כממשיכו של הרבי נחמן מברסלב ושניה להתנהל השנה ביבניאל, הוא קרוב-רחוק שלו.

כל זה אינו מונע מתומא להיות חילוני מתוך הכרה. בעניין החילוניות, יש לו נסיון רב בהתכתבות עם השילטונות. כשהקים מישפחה, החליטו הוא ושותפתו לחיים שלא להורקק לשותרי הרבנות. החל-טה זו גרמה כאבי-ראש רבים לכל ה-מוסדות והמישרים הממשלתיים.

שלא ידעו כיצד להתייחס לזוג יוצא-הדופן, את התכתבויותיו בעניין עם מישרי הפנים, החינוך, הבריאות, הברי טוח הלאומי, מסי-ההכנסה ועוד ועוד הוא ריכז בתיק עני-כרס, המהווה קריקטורה עשירה ונלעגת לטיפשותה ואטימותה של הבירוקרטיה הישרא-לית. שייק שיכפל את כל המיסמכים המצחיקים, כךך אותם והפיצם בין ידידיו תחת הכותרת "הספר האדום". כי הנייר הסמיק מבושה, הוא מסביר. כעת, כשהוא מצויד בנסינו המגוון עם הבירוקרטיה, מסתער הגבר העברי קן וארוך-השיער על החוק המפוקפק. אם לא ייענה בחיוב ולא יקבל לידיו את הרשימה המבוקשת, הוא יפנה בבקשה חלופית: לספק לו רשימה הפוכה — של "הפלטונים האותני-טיים", המותרים כמגע.